

Jaarverslag 2024

Oog op de toekomst

Inhoud

Een jaar met het oog op de toekomst.....	4
Dit is De Vonk	5
Waarvoor we ons inzetten	5
Hoe we ons inzetten.....	5
Onze vijf kerntaken.....	5
De Vonk als organisatie voor Maatschappelijk Activeringswerk.....	6
De Vonk als kenniscentrum	6
De Vonk als ketenpartner	6
De Vonk als projectorganisatie.....	6
Samenwerking ContourdeTwern	7
Personele invulling	7
Wat De Vonk heeft gedaan in 2024	8
Armoedetrainingen	8
Vincentiusverenigingen	9
Sport en Geldzorgen.....	9
Mondzorg voor Iedereen	10
SchuldenVrijMaatje	11
Bijzonderheden in 2024	11
SVM in getallen 2024.....	12
Werkwijze	13
Deskundigheidsbevordering.....	15
Klankbordgroep	16
Tilburgs Ondersteuningsfonds (TOF).....	17
Leergeld Nederland en andere Leergeldstichtingen	18
Armoede-ambassadeurschap.....	18
Platform Sociale Zekerheid	18
'T Elftal tegen Armoede Tilburg.....	18
Landelijke en lokale netwerken.....	19
Vraagbaak en gesprekspartner	19
Onderwijs	19
Diaconale ondersteuning en zingeving	19
Werk in Uitvoering	20
Potje van Goed Vertrouwen.....	20
Financiën	20

Een jaar met het oog op de toekomst

“Het zijn onzekere tijden.” Dat hoor je iedere dag wel iemand zeggen en dat klopt. Er is veel aan de hand in het land en in de wereld. Het wordt moeilijk te onderscheiden wat waar en niet waar is. Het wordt onduidelijker op welke gronden door wie beslissingen worden genomen en of deze mensen/partijen/overheden wel in staat zijn de gevolgen daarvan te overzien. Je zou er apathisch van kunnen worden. Veilig wegduiken in een voor jou gefabriceerde bubbel die algoritmes voor jou samenstellen zonder dat je daarom gevraagd hebt, is aantrekkelijk.

Zo lijkt het of we geleefd worden en de regie verder uit handen geven.

Natuurlijk zoeken we juist de wegen om regie te versterken, met name versterken we de regie over de zingeving van het leven. Daar zetten we op in en daar spreken we elkaar op aan. In het afgelopen jaar hebben we, buiten onze gewone werkzaamheden, verkend of we er nog toe doen en wat ons belang dan precies is.

We zijn nieuwe samenwerkingsrelaties aangegaan met andere organisaties die bezig zijn op het gebied van armoede, sociale uitsluiting en zingeving. Die financiële mogelijkheden om samen te werken zijn formeel niet duurzaam, maar zeker van belang.

2025 gaan we in met een blij gemoed met het oog op het 50-jarig bestaan van de Vonk. We kijken naar de toekomst en eren een halve eeuw maatschappelijk activeringswerk.

Want juist als het aantrekkelijk lijkt om ons af te sluiten voor de onzekere buitenwereld, blijven er mensen die energie hebben om te werken aan een samenleving waarin de menselijke waardigheid een groot goed is. Daarvoor zijn we nodig. In dit jaarverslag lees je over onze inzet in 2024.

Hartelijke groet en veel leesplezier,

Karin van Leeuwen
Bettine Arink
Marja Wittenbols

Tilburg, maart 2025

Dit is De Vonk

Als je ons al kent, kun je dit hoofdstuk overslaan.

Waarvoor we ons inzetten

- We werken aan een samenleving waarin mensen in waardigheid en verbondenheid met anderen een leven kunnen leiden dat zij als zinvol ervaren. Dat doen we vooral op het gebied van armoede en sociale uitsluiting en zingeving.

Hoe we ons inzetten

- Het gaat bij De Vonk om het vinden, inspireren, binden en toerusten van vrijwilligers en beroepskrachten die op willen komen voor kwetsbare mensen. We activeren mensen die geïnteresseerd zijn in de problematiek van sociale rechtvaardigheid, maatschappelijke uitsluiting en armoedebestrijding, om zich in te zetten voor mensen die in de knel gekomen zijn. De ambitie van De Vonk is dat het daarbij zowel gaat om de ondersteuning van deze individuele personen als om het bewust worden en het tegen het licht houden van maatschappelijke structuren die sociale uitsluiting, armoede en onrecht in de hand werken.

Onze vijf kerntaken

De Vonk als organisatie voor Maatschappelijk Activeringswerk

- De Vonk biedt degenen die zich maatschappelijk in willen zetten voor een meer sociale en rechtvaardige samenleving de helpende hand. Vanuit haar eigen inspiratie en woorden ondersteunt De Vonk vrijwilligers en beroepskrachten om in het engagement met kwetsbare mensen zingeving te 'ont-dekken'.

Steeds is de Sociale Leer een leidraad:

- **menselijke waardigheid:** De menselijke waardigheid is intrinsiek. Dat betekent dat je recht op respect en bescherming niet afhangt van bijvoorbeeld wetten van de overheid
- **bonum commune:** streven naar goed samenleven, het goede voor de samenleving
- **solidariteit:** wie wat sterker is verbindt zich aan wie minder sterk is en samen trekken ze met elkaar op
- **subsidiariteit:** de regie ligt zo dicht mogelijk bij de belanghebbende

De Vonk is één van de vier organisaties voor katholiek maatschappelijk activeringswerk in Nederland. Deze instellingen zitten verspreid door het land. Zij zijn met elkaar verbonden in de koepelorganisatie Actioma. Het katholieke sociale denken is de inspiratiebron. Natuurlijk werken we mét en vóór mensen met allerlei andere inspiratiebronnen en blijven we ook van hen leren.

De Vonk als kenniscentrum

Door de jaren heen heeft De Vonk expertise opgebouwd, brede kennis verzameld en vaardigheden opgedaan op de terreinen armoede, sociale uitsluiting en zingeving in (vrijwilligers)werk. Kennis die door gericht onderzoek actueel gehouden wordt. Speciale aandacht heeft het thema armoede en de effecten daarvan op kinderen.

De Vonk als ketenpartner

De Vonk is een intermediair tussen beroepskrachten en vrijwilligers en activeert hen door middel van een grote diversiteit aan projecten met een algemeen maatschappelijk belang. Betrokkenheid, lef en mildheid zijn hierbij kernbegrippen.

De Vonk werkt samen met partnerinstellingen met diverse achtergronden en levensvisies. Ze is bewust onafhankelijk en heeft daardoor bijzondere positie als bruggenbouwer in ketens van samenwerking

De Vonk als projectorganisatie

De dienstverlening van De Vonk vindt grotendeels plaats op projectbasis. De projecten worden deels in opdracht uitgevoerd, deels worden projecten vanwege het intrinsieke belang van het project op eigen initiatief van De Vonk in gang gezet, meestal na verontrustende berichten uit de samenleving. De projecten en dienstverlening kennen een heldere structuur, goed omschreven doel- en profijtgroepen, tijdsfasering en financiële verantwoording. De vooraf afgesproken tijdsfasering spreekt met name vrijwilligers aan die zich tijdelijk willen verbinden.

Samenwerking ContourdeTwern

Sinds 1 januari 2019 is De Vonk formeel een onderdeel van de welzijnsorganisatie ContourdeTwern. De Vonk voert daarbinnen haar eigen regie en moet zelf financiële middelen verwerven.

Personele invulling

De medewerkers met hun voornaamste werkzaamheden zijn:

Karin van Leeuwen:	Secretariaat Organisatie Tilburg OndersteuningsFonds Uitvoering Dekkersfonds
Bettine Arink	Workshops en trainingen, o.a. rond zingeving, grenzen stellen en armoede Train-de-trainer Armoede onder de Loep SchuldenVrijMaatje project Werkplaats ervaringsdeskundigheid Contourdetwern Project Maak Armoede Bespreekbaar Venlo Werkplaats Armoede ContourdeTwern Sociale Alliantie Organisatie en communicatie Project Sport en Geldzorgen Project Mondzorg voor Iedereen
Judith Smets	Onderzoek Sport en Geldzorgen Teamondersteuning
Marja Wittenbols	Trainingen, o.a. Armoede onder de Loep. Trainer Leergeld Nederland Trainer Vincentiusverenigingen SchuldenVrijMaatje project Tilburgs Ondersteuningsfonds Uitvoering Dekkersfonds Diaconie en zingeving Platform Sociale Zekerheid Tilburg Advies en coaching

We kunnen dit werk niet doen zonder onze vrijwillige SchuldenVrijMaatjes, onze trainers voor Armoede onder de Loep, trainers voor Leergeld en kritische opdrachtgevers die ons ondersteunen en scherp houden. Om op koers te blijven laten de werkers zich inspireren en adviseren door twee groepen mensen:

- Klankbordgroep De Vonk
- Klankbordgroep SchuldenVrijMaatje

Wat De Vonk heeft gedaan in 2024

Het jaar is goed gebruikt en daarmee omgevlogen.

Buiten de gewone werkzaamheden hebben we gewerkt aan het bijspijkeren van onze kennis. De boeken "[Armoede uitgelegd aan mensen met geld](#)" en "[Het verhaal van mijn schaarste](#)" waren o.a. inspirerende boeken. Dankzij een opleiding Design Thinking gebruikt Bettine persona's en creatieve werkvormen voor haar projecten. We hebben alle drie onze digitale vaardigheden bijgespijkerd.

Maar om je werk goed te doen, moet je natuurlijk vooral in gesprek met mensen en verhalen over hun leven horen, begrijpen en in grotere kaders plaatsen.

Onze presente benadering komt zowel de mensen met wie we optrekken als ons als werkers ten goede.

Citaat van deelnemer van de training werkend op een beleidsafdeling van een gemeente:

" Door de training realiseer ik me dat we altijd erg bezig zijn zoveel mogelijk mensen op een gemakkelijke manier te bedienen en daardoor vooral de mensen met dezelfde instelling als wij bereiken vanuit de overtuiging dat de overheid het beste met u voor heeft. De mensen met wantrouwen naar de ons of die denken dat hun leven toch niet veel beter zal worden vallen daardoor dan buiten onze invloed. Dat wil ik gaan verbeteren en heb nu wel ideeën over hoe dat kan . "

Armoedetrainingen

Leven met weinig geld kan de menselijke waardigheid flink onder druk zetten. De Vonk vindt dat ieder een taak heeft in het bewaken en herstellen van die waardigheid van mensen, ongeacht het wel of niet bestaan van een persoonlijke band. Daarom kiezen we er dagelijks voor de mechanismes die die druk veroorzaken zichtbaar te maken. De processen van sociale, politieke en systemische keuzes en wetmatigheden én de interne factoren van een individuele persoon kunnen door die inzichten positief bijgestuurd worden. Zo doen we onderzoek, praten veel met mensen in armoede, geven we trainingen, leren we trainers trainen en nemen we deel aan netwerken. Een overzicht volgt hier. We maken deze trainingen op maat voor de organisatie die ons erom vraagt.

De training [Armoede onder de Loep](#) is een aanbod voor deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers en professionals om te leren wat armoede en schulden met mensen doen en welke hulp effectief is. De training wordt jaarlijks geactualiseerd.

We hebben in 2024 trainingen gegeven aan raadsleden, beleidsmedewerkers van een gemeente, vrijwilligers van een leerbedrijf voor mensen met een verstandelijke beperking, wijkteams en teams

bestaanszekerheid, een Quiet-community, leerkrachten in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs in verschillende plaatsen in het land.

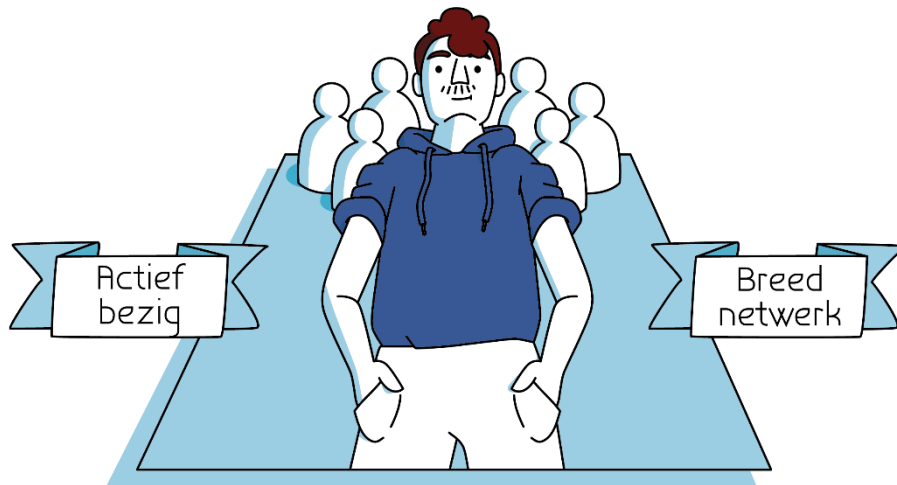
We hebben 27 door ons gecertificeerde trainers in het land die lokaal trainingen verzorgen. In 2024 zijn er vier nieuwe trainers bij gekomen. De trainers worden jaarlijks gehercertificeerd door De Vonk waarbij de nieuwste materialen en inzichten worden gedeeld.

Vincentiusverenigingen

Op verzoek van Vincentiusvereniging Nederland hebben we een aanbod ontwikkeld om lokale verenigingen een extra impuls te geven hun beleid en dienstverlening te evalueren en aan te passen aan de noden en mogelijkheden van deze tijd. Er wordt een programma op maat gemaakt per vereniging, waarna ze zelf verder kunnen.

Daar hebben er inmiddels drie Vincentiusverenigingen gebruik van gemaakt.

Sport en Geldzorgen

Het doel van het project Sport en Geldzorgen is het toegankelijker maken van sportverenigingen voor mensen met weinig geld. De opbrengsten van het project raken verschillende groepen:

- Vrijwilligers binnen sportverenigingen worden door middel van dit project aangemoedigd om op een constructieve manier aandacht te hebben voor (mensen met) geldzorgen. [Hier vindt u tips voor maatschappelijk betrokken sportverenigingen](#). De video is inmiddels meer dan 100 keer bekeken. In 2024 hebben we een onderzoek uitgevoerd om te peilen welke ontwikkelingen er zijn bij de sportverenigingen rond het omgaan met geldzorgen op de club. Hieruit bleek dat er onverminderd aandacht nodig is om concrete handvatten te delen en te ontwikkelen die passen bij sportverenigingen.
- Verenigingsondersteuners hebben handvatten om armoedesensitiviteit aan te moedigen. In Tilburg wordt vanuit het Sportbedrijf de module Geldzorgen op de club aangeboden aan sportclubs. In Vught en Tilburg hebben we tijdens workshops laten zien hoe sportclubs armoedesensitief kunnen worden.

- Gemeenten (bijvoorbeeld beleidsmedewerkers, verenigingsondersteuners, gemeenteraadsleden) kunnen inspiratie vinden voor beleid en een aanvraag doen voor een bijdrage aan een bijeenkomst bij bettine@de-vonk.nu.

Tijdens de expertmeeting in het kader van dit project op 11 december 2024 bleek dat in Eindhoven, Tilburg, Valkenswaard en Vught hard wordt gewerkt om voorzieningen rond sportdeelname in te voeren en/of te faciliteren. Er ontstond een zinvolle uitwisseling hoe om te gaan met de voorwaarden rond het wel of niet toewijzen van een bijdrage vanuit een voorziening, met name het Volwassenfonds Sport. Daaruit blijkt dat het thema actueel is en dat er behoefte is aan een uitwisseling tussen gemeenten. In 2025 werken we verder om de behoefte van jongeren van 18-25 jaar goed in beeld te krijgen.

Mondzorg voor Iedereen

In 2024 is verkend hoe inwoners uit de doelgroep gestimuleerd kunnen worden (meer) gebruik te maken van preventieve mondzorg. Dit wordt aangeboden aan de beleidsambtenaren bestaanszekerheid en gezondheid van de gemeente Tilburg.

De gesprekken met ervaringskenners en de creatieve sessie leverde drie focuspunten op waarop invloed uitgeoefend kan worden vanuit de gemeente, te weten:

- Aantrekkelijkheid van tandartsbezoek vergroten door een spaarkaat of cadeautje als je bent geweest. Om de mondzorgprofessionals aan te moedigen om aandacht te hebben voor geldzorgen is een liefdesbrief gemaakt.
- Meer informele gesprekken over mondzorg aanmoedigen door een serie of film over mondzorg en het gratis verstrekken van houten tandenstokers in wijkcentra en bedrijfskantines (zoals de GFT-zakjes die in wijkcentra van Tilburg gratis worden verstrekt).
- Meer betrouwbare informatie over goede mondzorg verspreiden door een promotietour voor het Ivoren Kruis of een gemeentelijk "vignet" voor mondzorgpraktijken die transparant zijn over de kosten en gespreide betaling toestaan.

SchuldenVrijMaatje

Bijzonderheden in 2024

Aanmeldingen trekken weer aan

In de laatste maanden van het jaar zijn er na enkele jaren van relatieve, onverwachte rust, meer aanmeldingen. Fijn voor onze maatjes, want die willen graag aan de slag.

Complexiteit blijft

We zien een toegenomen complexiteit in de situaties waarin deelnemers leven met name door krapte op de woningmarkt en een samenloop van werk- en gezondheidsproblemen. De krapte op de woningmarkt leidt ertoe dat werkende jongeren steeds vaker inwonen. Hun loon telt vanaf 23 jaar volledig mee bij de bepaling van de huurtoeslag. Dit geeft geldstress omdat het ongebruikelijk is (geworden) om kostgeld te vragen. Dit gebeurt vaak pas als de financiële huishouding vastloopt. Terugvordering van met name huurtoeslag heeft een grote negatieve impact op het leven. Stress is een gevolg, maar ook een oorzaak van het stil komen liggen van het sociale leven. De Vonk ziet in deze samenloop van zaken (terugvordering toeslagen, verlies van grip op de financiën en de invloed op sociale netwerken) als een bron van intergenerationele armoede. [Intergenerationele armoede vraagt een integrale aanpak op alle beleidsterreinen](#), dat beseffen we terdege. De Vonk ziet voor het maatschappelijk activeringswerk een aantal beïnvloedbare factoren, te weten: financiële educatie, vroegsignalering van geldzorgen, toegang tot hulp/fonds, stressregulatie en promotie van zakgeld en kostgeld als onderdeel van goed ouderschap. De Vonk besteedt hier in 2025 en 2026 gericht aandacht aan in scholing en uitwisselingsbijeenkomsten.

Het systeem van toeslagen en regelingen is dusdanig ingewikkeld dat onze deelnemers en maatjes flink moeten zoeken om dit goed in te stellen. Dit maakt ook dat koppelingen regelmatig langer duren dan vooraf was voorzien of weer actief worden na afgesloten te zijn geweest.

Onze SchuldenVrijMaatjes bieden "nazorg" oftewel, ze ondersteunen als de schulden zijn afgelost. Dit zien als "een vinger aan de pols" doet de inzet in de nazorg tekort. Het gaat in die fase namelijk om het recht doen aan het herstel door de lange termijn doelen te verkennen, zoals het volgen van een opleiding, het halen van een rijbewijs of vrijwilligerswerk te gaan doen. We horen dat deze ondersteuning een grote inspiratie is om door te pakken op een nieuw (soort) zingeving.

SVM in getallen 2024

Aanvragen	2024	2023	2022
Nieuwe aanvragen door Schuldhulpverlening	8	14	20
Aanvragen door anderen	2	1	2
Koppelingen			
Nieuw	9	11	13
Positief afgerond*	7	7	22
Negatief afgerond **	2	0	1
Nog niet gekoppeld	3	1	7
Koppeling niet gewenst	1	4	7
Lopend 31-12-2024	24	23	19

*van een positieve afronding is sprake als de deelnemer kan verwoorden dat hij/zij:

- handvatten heeft om schulden binnen de perken te houden
- adequaat met schuldeisers om kan gaan
- meer begrip heeft voor de impulsen en gedrag in relatie tot het doen van uitgaven dan bij aanvang
- minder stress ervaart dan bij aanvang
- meer zelfverzekerd in het leven staat dan bij aanvang

**dit zijn mensen die we na enkele weken of maanden op geen enkele manier meer konden bereiken.

Aantal afgeronde koppelingen In aantal maanden	2024	2023	2022
Minder dan 6 maanden	1	3	2
7-12	0	1	8
13-24	3	1	8
Meer dan 24	5	2	4
Totaal	9	7	22

	2024	2023	2022
SchuldenVrijMaatjes totaal 31-12-2024	34	38	41
SchuldenVrijMaatjes gekoppeld *	25	21	19
SchuldenVrijMaatjes beschikbaar**	4	11	9
SchuldenVrijMaatjes op rust	3	7	7
SchuldenVrijMaatjes nieuw	5	6	15
SchuldenVrijMaatjes gestopt	8	5	11 waarvan 2 overleden

*Sommige maatjes hebben meerdere koppelingen

** Sommige maatjes zijn gekoppeld en staan open voor een extra koppeling

Leeftijden SchuldenVrijMaatjes

21-76 jaar

Betrokkenheid bij het project

3 maanden -10 jaar

Aantal maatjes dat zelf ervaring heeft met
problematische schulden

5

Werkwijze

Schuldhulpverlener bij aanmelding deelnemer:

“Meneer zit al een tijdje in de schuldenregeling, maar is zijn baan verloren. Daardoor heeft hij minder inkomen en zijn de toeslagen in hoogte veranderd. Hij is ook meer thuis, waardoor zijn energiekosten gaan stijgen. Daar wordt hij erg zenuwachtig van. Kunnen jullie hem een tijdje helpen?”

- Deelnemers worden aangeboden door de front-office van Schuldhulpverlening (SHV), via een intakeformulier
- De coördinator gaat kennismaken, legt het project uit en maakt een inschatting of een maatje een toegevoegde waarde heeft en welk SchuldenVrijMaatje (SVM) dan kan worden ingezet
- Coördinator en potentieel SchuldenVrijMaatje gaan samen op bezoek bij de deelnemer om te kijken of een match mogelijk en gewenst is
- Deelnemers en maatje gaan aan de slag voor naar schatting een jaar
- De deelnemer en het maatje stemmen de verwachtingen af met de verwijzer
- De SchuldenVrijMaatjes worden begeleid tijdens dit traject door coördinatoren van het project door het opvolgen van vragen, informeren en ondersteunen in de koers. De uitwisselingsbijeenkomsten en scholingsbijeenkomsten zijn hierbij uiteraard ook belangrijk.

- Het maatje komt doorgaans op huisbezoek. Soms wordt in een wijkcentrum afgesproken wanneer een deelnemer op kamers woont en het maatje niet thuis kan ontvangen.

Een maatje vertelt over haar deelnemer:

“Ik heb een grote bewondering voor de dame met wie ik optrek. Wat is dat moeilijk om in deze omstandigheden overeind te blijven. Maar ze is creatief en houdt de moet erin. Dan zeg ik dat ik veel van haar kan leren. Daar wordt ze verlegen van, want ze heeft niet zo’n hoge dunk van zichzelf. Maar als we daar dan over doorpraten zie ik haar steeds trotser worden. Ze wil die vaardigheden ook doorgeven aan haar kinderen, want ze hoopt echt dat die een beter leven gaan krijgen.”

De maatjes van De Vonk begeleiden hun deelnemers op heel diverse wijzen, passend bij de persoon en situatie. Natuurlijk is het samen bewaken van het beschikbare budget een groot thema, maar er gebeurt meer. Dit varieert van het mee op orde houden van de administratie en het samen brieven lezen om zo niet meer bang voor de post te zijn, via leren solliciteren via digitale platforms voor mensen zonder computervaardigheden en vrijwilligerswerk te zoeken voor mensen die uit verveling online gaan shoppen, tot het op zoek gaan naar ‘triggers’ die kunnen leiden tot nieuwe schulden in de toekomst en zoeken naar oplossingen die te vermijden.

Aspirant-maatje dat vertelt over de motivatie de training te gaan volgen:

“Ik wil graag iets zinvols doen in mijn vrije tijd. Mijn baan vind ik wat saai worden, maar overstappen naar iets anders is niet logisch met mijn pensioen in zicht. Ik heb ooit een vriend met zijn schulden geholpen, Dat was best ingewikkeld, omdat ik er niet veel van wist. Ik zag hoe hij opknapte toen hij ervan af was. Dat wil ik ook wel voor andere mensen doen, maar dan graag met begeleiding vanuit het project. “

Onderweg komen de maatjes soms grote nieuwe problemen tegen die het zorgvuldig opgebouwde nieuwe evenwicht weer helemaal uit het lood slaan. Dan zijn zij hun deelnemer nabij, zonder altijd een oplossing te kunnen bieden. De deelnemer overeind houden is dan het hoogst haalbare. Er wordt in deze situaties gezocht naar passende en gewenste hulpverlening.

Selectie en werving

De Vonk zoekt in het bestand van SchuldenVrijMaatjes naar een variatie in achtergrond, leeftijd, inzetbaarheid en eigen ervaringen met schulden. Dat betekent dat we ook ruimte bieden aan mensen met een aantoonbare kwetsbaarheid om hen op een deskundige manier te kunnen inzetten onder begeleiding van De Vonk. Hiermee dragen we als organisatie bij aan het vergroten van maatschappelijke kennis over armoede en sociale uitsluiting en aan het verbreden van de solidariteit tussen mensen die zich in verschillende segmenten van de samenleving bevinden. Het vooruit helpen van onze deelnemers is een net zo belangrijk doel als de persoonlijke groei van onze maatjes. Wij zoeken maatjes via de vrijwilligersvacaturebank van het Vrijwilligerspunt van ContourdeTwern.

Alle aspirant-maatjes hebben vooraf een kennismakingsgesprek met een van de coördinatoren Zij volgen een vierdaagse training, waarvan een dagdeel wordt ingevuld door SHV. In de training zitten onder andere de volgende elementen:

- Kennis over de psychologie van armoede en schulden
- Oefenen gespreksvoering, dienstverlening, budgetteren
- Technische kant van schuldhelpverlening

- Sociale kaart van Tilburg en hoe schuldenland er uitziet
- Zelfreflectie

Pas na afronding van de training, het maken en behalen van een toets en het overleggen van een VOG kan een SVM worden ingezet. In 2024 heeft er één training plaats gevonden, omdat we pas laat voldoende mensen bij elkaar hadden voor een training.

Deskundigheidsbevordering

De maatjes

- Volgen driemaal per jaar een intervisiebijeenkomst. Het bijwonen van deze bijeenkomsten is min of meer verplicht om maatje te kunnen blijven
- Krijgen regelmatig relevante artikelen en documentatie doorgestuurd
- Kunnen vrijblijvend gebruikmaken van het bijscholingsaanbod van de Thuisadministratie.
- Hebben drie maal per jaar een bijscholingsbijeenkomst. Afgelopen jaar waren er bijeenkomsten over:
 - ontwikkelingen binnen Schuldhulpverlening
 - motiverende gespreksvoering
 - herstel en zingeving
- Krijgen één op één ondersteuning bij hun koppeling aan een deelnemer op verzoek van het maatje

Samenwerking

Het SchuldenVrijMaatje project werkt met veel organisaties in de stad samen, meestal op casusniveau, bij signalering van trends op instellingsniveau.

Vrijwilligers Tilburg

Vrijwilligerswerk voor maatjes en deelnemers

Training Diversiteit en Inclusie

Schuldhulpverlening

- Levert deelnemers aan in overleg
- Verzorgt een dagdeel van de training
- Is bij koppelingen altijd beschikbaar om vragen van maatjes te beantwoorden en advies te geven

Thuisadministratie

- Heeft zitting in de stuurgroep
- In casusniveau overleg indien nodig
- Stelt de trainingen voor haar vrijwilligers open voor SchuldenVrijMaatjes

IMW

- Soms aanlevering van deelnemers vanuit Budgetbeheer
- Aanmelding cursus Geld en Geluk
- Op casusniveau advies door Bureau Sociaal Raadslieden
- Op casusniveau samenwerking met Budgetbeheer

Vincentiusvereniging

- Deelname aan de kerstpakkettenactie van de Vincentiusvereniging Tilburg
- Heeft zitting in de klankbordgroep

Onze speciale dank gaat uit naar de gemeente Tilburg en uitgeverij De Correspondent die het mede mogelijk maakten dat onze maatjes het boek "Armoede uitgelegd aan mensen met geld" van Tim 'S Jongers ontvingen als kerstpresentje in december.

Klankbordgroep

De stuurgroep bestaat op 31-12-2024 uit:

- Nikki Idema, Diakonie Protestante Gemeente Tilburg Goirle e.o. / oud-SchuldenVrijMaatje
- Harrie Schuurin, Humanitas Thuisadministratie
- Maaïke de Haardt, de Vincentiusvereniging Tilburg

De stuurgroep heeft twee maal overleg gevoerd.

Reden van een SchuldenVrijMaatje om naast een drukke baan toch dit vrijwilligerswerk te doen: "Ik heb een aantal jaren geleden zelf schulden gehad. Ik had gewild dat ik toen een goede praatpaal gehad had. Dan had ik me niet zo eenzaam gevoeld. Nu het weer beter met me gaat wil ik uit dankbaarheid me inzetten."

Vrijwilligers in de schuldhulp elders

We zetten de kennis en ervaring met het trainen van vrijwilligers in de schuldhulp ook buiten Tilburg in. Zo zijn we actief in Geldrop bij het Budgetmaatje project (Motiveren en grenzen voor budgetmaatjes), Waalwijk (basistraining voor SchuldenVrijMaatjes) en werken mee met het [Landelijk Steunpunt ThuisAdministratie](#) (LSTA) om een [nieuwe basistraining voor vrijwilligers](#) in de schuldhulpverlening te maken. Samen met het LSTA maakten een [whitepaper rond de nazorg door vrijwilligers](#), een noodzakelijke inzet voor het

duurzame herstel na geldzorgen.

Maatjes in de samenleving

Naast mensen schuldenvrij te maken is er een tweede groot doel. We willen dat onze maatjes door hun vrijwilligerswerk een genuanceerd beeld krijgen van de wereld van mensen die in armoede en schulden leven en dat ze daarmee het publieke gesprek beïnvloeden. Zij kunnen zo een bijdrage leveren aan het herstel van de waardigheid van deelnemers in het maatschappelijk beeld. Mensen in schulden zullen namelijk gemakkelijker en eerder hulp vragen als het stigma van 'eigen schuld' zou verdwijnen.

Om dat te bereiken is het blijven trainen in het uitstellen van je oordeel noodzakelijk. Daarnaast bemoedigen we ze in het aangaan van het gesprek met mensen in hun omgeving en andere netwerken die (vaak in onwetendheid) heel beschadigende dingen zeggen.

Zo proberen we op een hoger niveau de pijn van schulden te verzachten.

Tilburgs Ondersteuningsfonds (TOF)

Het [Tilburgs Ondersteuningsfonds](#) is een particulier Tilburgs fonds, met geld onder andere van de gemeente, waarvan de uitvoering bij maatschappelijke partners ligt. De Vonk vervult het voorzitterschap van de tweewekelijkse toetsingscommissiebijeenkomsten. Het fonds biedt hulp aan mensen die aantoonbaar in nood verkeren, maar buiten de bestaande regelingen vallen, een grote inkomensterugval hebben gehad of die onkosten moeten maken, waarvoor ze niet hebben kunnen reserveren en waarvoor een lening niet mogelijk is.

We zien hoe de systemen werken, hoe media erover berichten en welke invloed dat heeft op het dagelijks leven. We horen van mensen hoe het met hun gevoel van waardigheid zit, in deze afhankelijke positie. Die kennis gebruiken we weer om structuren te veranderen in de systeemwereld. Zo lukte het in 2023 om de gemeente te steunen in het opzetten van een pilot waarin [Tilburgers zonder een hulpverlener een aanvraag kunnen doen voor medische kosten](#). Deze pilot liep in 2024 door en daarin voelen we onze impact.

In 2024 heeft De Vonk nog een aantal maanden intakes gedaan voor het Tilburgs OndersteuningsFonds in het kader van de pilot 'Hoge Energierekening'. Met de ervaringen die hierin zijn opgedaan is besloten dat vanuit de reguliere middelen mensen gecompenseerd kunnen worden voor de te hoge kosten.

Leergeld Nederland en andere Leergeldstichtingen

De Vonk heeft aan de wieg gestaan van de eerste Leergeldstichting in Tilburg. Ze heeft ook jarenlang daar de coördinatie van uitgevoerd. Leergeld Nederland vraagt De Vonk jaarlijks om de die ervaring en haar expertise op het gebied van armoede en sociale uitsluiting in te zetten om andere Leergeldstichtingen te trainen. Er zijn nog drie andere trainers in het land.

We hebben in 2024 vijf fysieke trainingen van meerdere bijeenkomsten gegeven aan deelnemers van lokale Leergeldstichtingen. Vaak waren dat bijeenkomsten van verschillende stichtingen in een regio. Daarnaast hebben we ondersteuning verleend bij het geven van drie onlinetrainingen die landelijk zijn uitgezet. Dit was een experiment om te kijken of dat een goede variant kan zijn op het fysieke aanbod. Voor beide vormen zijn andere belangstellenden.

Armoede-ambassadeurschap

Dit zijn activiteiten waar we meestal geen speciaal projectengeld voor verwerven, maar waar we door giften toch tijd aan kunnen besteden. We wachten hierin niet op een opdracht, maar zetten zelf lijnen uit of sluiten bij bestaande netwerken aan.

Platform Sociale Zekerheid

De Vonk verzorgt het voorzitterschap van deze ontmoetingsplaats, waar ongeveer 65 organisaties en privépersonen met elkaar uitwisselen wat er speelt in de stad. Ook politiek en bestuur zijn vertegenwoordigd. In 2024 hebben we weer drie bijeenkomsten verzorgd. Het blijft een goede vindplaats voor signalen en partners om die samen op te pikken. Ieder zet zich in vanuit eigen deskundigheid. Zo werken we aan solidariteit en subsidiariteit.

Thema's waren de energie-armoede en de maatregelen om die te verzachten; de bereikbaarheid en beschikbaarheid van de wijkteams via de Toegang Tilburg en tweedelijns hulpverlening; dak- en thuisloosheid en toegankelijkheid van juridische ondersteuning.

'T Elftal tegen Armoede Tilburg

Wij verzorgen het voorzitterschap van 'T Elftal en de kerngroep. Deze 'versnellingskamer' waarin mensen zitten met een breed maatschappelijk Tilburgs Netwerk komt eens per kwartaal bij elkaar, en werkt in twee kleinere commissies die elkaar frequenter zien. Een van de commissies helpt schuldenproblematiek onder de aandacht te brengen bij werkgevers.

De andere commissie zoekt wegen om cultuur toegankelijker te maken voor mensen in armoede die geen ervaring hebben met en daardoor geen vraag hebben naar culturele activiteiten. Daarbij wordt gezocht naar een nieuwe beweging om het inzicht te verspreiden bij beleidsmakers dat cultuur mensen in armoede kan versterken om het leven aan te kunnen en vorm te geven.

Landelijke en lokale netwerken

In de Sociale Alliantie werkt De Vonk samen om sociale onrechtvaardigheid te bestrijden. De Sociale Alliantie is een initiatief van de vakbeweging, de kerken, de humanisten en uitkeringsgerechtigden. Het samenwerkingsverband begon in 2000 en is doorgegroeid naar een netwerkorganisatie waaraan we partners verbinden en in gesprek gaan met de staatssecretaris om systeemfouten aan te kaarten en aan te pakken.

We willen de volgende netwerkpartners noemen waar we mee samen werken:

Gemeentes, welzijnsinstellingen, (koepels van) basisscholen, parochies, bisdommen, Vincentiusverenigingen, Tranzo, Leergeld Nederland en lokale stichtingen Leergeld, Humanitas, geloofsgemeenschappen van de PKN, stichting 't Groenewold Venlo, wijkorganisaties, Maatschappelijk werk instellingen, Katholieke Bond Ouderen Brabant, Present, Solidair Groningen-Drenthe, Budgetmaatje project Geldrop, Sterk Huis, enkele religieuze congregaties, politieke partijen, Seniorenraad Tilburg, Sociale Raad Tilburg, MST Mensen in Beeld houden, Smart Start, Punt Welzijn Weert, Universiteit van Tilburg, Quiet Tilburg,

Dit jaar verzonden we twee [nieuwsbrieven](#).

Vraagbaak en gesprekspartner

Ook dit jaar waren we weer gesprekspartner voor organisaties en individuen die iets willen betekenen om de samenleving rechtvaardiger en aardiger te maken. Zo dachten we mee met de gemeente Tilburg over actuele zaken. Voor een Europees onderzoek naar mogelijkheden voor ondersteuning van vluchtelingen met religieuze issues hebben we deelgenomen aan een uitwisselingsdag. Op verzoek van Wijkrechtspraak in het zuiden van het land gaven we ideeën voor het stimuleren van een hogere opkomst van mensen die gehoord moeten worden.

Daarnaast werden we gevraagd om mee te denken op casusniveau over bepaalde situaties. Door onze kennis en ervaring voor incidentele vragen kosteloos te delen, moedigen we werkers aan om de moed erin te houden en door te zetten. Het is zeer waardevol dat we dit kunnen doen.

Onderwijs

Sinds 2019 is het project [Maak Armoede Bespreekbaar](#) actief in de gemeente Venlo, vanuit Bindkracht Venlo. Bindkracht Venlo is ruim 12 jaar geleden ontstaan door een bundeling van ervaringskenners, kerkelijke organisaties en welzijns- en zorginstellingen. Ook bij de oprichting destijds was De Vonk ingeschakeld om de missie te bepalen. Sinds 2024 vindt de projectbegeleiding mede plaats vanuit De Vonk (eerder werd dit vanuit een ZZP-constructie vorm gegeven). In de [nieuwsbrieven van dit project](#) leest u terug dat we in 2024 het gesprek over geld en geldzorgen hebben aangejaagd op basisscholen, bij de KBO, bij jeugdverenigingen en in wijkcentra. Het is een project dat zich richt op het doorbreken van het taboe op geld en geldzorgen door spelvormen te introduceren, ervaringskennis te benutten en inzichten te delen.

De inzet voor het onderwijs is uiteraard niet beperkt tot Venlo, maar ook andere scholen en onderwijskoepels in het land vinden ons dankzij de uitgaven van [Omgaan met Armoede](#).

Diaconale ondersteuning en zingeving

We werken vanuit een oude inspiratie aan nieuwe maatschappelijke vraagstukken. Zingevingsvraagstukken komen steeds meer expliciet aan de orde in ons werk en we trekken graag op met mensen die het zingevingaspect van hun activiteiten willen uitdiepen.

Werk in Uitvoering

Bijeenkomst voor mensen die actief zijn in de diaconie van katholieke parochies. Hierin geven we hen de gelegenheid te vertellen over hun activiteiten en zo elkaar te inspireren.

Thema dit jaar: Samenwerken met maatschappelijke partners.

Potje van Goed Vertrouwen

Dit letterlijke sigarendoosje met donaties van particulieren, Vincentiusvereniging Tilburg en diaconieën voor kleine acute noden is weer ingezet voor onder andere reiskosten, eigen bijdrages voor medicijnen en de aanschaf van een kamerjas voor een ziekenhuisopname en aan de reparatie van een fiets, zodat iemand zijn vrijwilligerswerk kan blijven doen.

Financiën

De Vonk is een organisatie zonder structurele basisfinanciering. Haar inkomsten verkrijgt ze per opdracht. Dat is ook de voorwaarde waaronder we zijn ondergebracht bij ContourdeTwern. In de omgeving waarin we werken rond het thema Armoede is het niet altijd gemakkelijk ook betaald te krijgen voor hetgeen we doen. Er zijn enkele sponsors die ons armoedeambassadeurschap en activeringswerk ondersteunen, zodat we wat vrije ruimte hebben om ook zonder specifieke opdracht te werken.